

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

LVII. Quæ prima est de Dæmonibus, probat dari inter eos aliquam Regni formam: ex quo multa ad mores non parum utilia colligit.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56356)

quiratur: non parcendum labori, non impensis, non curis, non vigiliis. Certè Augustini ea vox est, quælibet gravia ferenda multis annis, ut quis vel unum diem gloriâ fruatur: Et illa Chrysostomi, ut gloriam adipiscamur, omnes pœnas ferendas esse: Imitemur Evangelicum illum mercatorem, qui omnia dedit, ut unam emeret margaritam, nec se credidit deceptum: Equidem si Christus suo sanguini non pepercit, si nec Martyres suo, si passim Confessores, non sanitati, non corpori, non pulchritudini, non opibus, non laboribus, non honori, non vitæ; cui rei parcere debemus?

Collige 3. Ex duobus tibi alterum esse eligendum, neque enim tertium datur: Aut iocius esse debes Lazari in sinu Abraham, hoc est in gloriâ, aut te oportet socium esse divitis Epulonis in æternis tormentis: Aut te summè miserum oportet, aut summè beatum. Sed cum iste duplex status rationem habeat finis, necesse est ut ad utrûq; per sua media venia-

tur, illud autem mediû unicum est, vita: Certè autem qualis fuerit vita Lazari: quod mendicus, quod ulceribus plenus, quod totam vitâ jacuerit, quod micæ de mensa divitis cadentes appetierit, quas tamen nemo dedit: è contrario vide qualis fuerit vitâ Epulonis, *Induebatur purpurâ, & bysso, & epulabatur quotidie splendide*: Vide cui eligas similis esse, an Lazaro, an Epuloni: Sed hoc apud te statue necessarias esse ejusmodi vices, & quoad statum attinet, nemini licere utrobique felicem esse: eò enim pertinet Christi vel parabola, vel Historia.

Quæ cum ita sint, Tibi optio datur: Vide, cui te similem esse malis: Vtrumq; considera, non inadæquatè, sed adæquatè: Vtrumque utriusque statum attende, ac vide quid consultat prudentia Christiana, & ex illius principiis vitæ tuæ actiones compone. Ita forte Divitis repudiata, Lazari virtutes amplectèris, & ad æternam gloriam cum eo pervenies, ad quam nos perducatur Christus. Amen.

DOMINICA TERTIA

IN QUADRAGESIMA.

CONCIO PRIMA.

Probatur dari inter Dæmones aliquam regni formam.

Erat Iesus ejiciens Dæmonium. Lucæ II.

DE pessimo ac difficillimo Dæmonio loqui potest: nihil loqui, quia uti dicitur, in textu, *Et illud erat mutum*; nihil audire, nam *αποσ* vocatur in scripturâ, quam addicere, si neque audire, neque vocem sic explicat Tertullian. ut mutum & sur-

& surdum significet. Hoc tantum superesset, ut signis, & nutibus urgeretur, sed quem Lucas surdum & mutum appellavit, Matthæus cæcum esse dixit: itaque ut surdo nihil est, quod loquaris, ita cæco nihil est quod signis, & nutibus ostendas. Quare Christus rectè admonet, hoc genus dæmoniorum non ejici nisi in jejunio, & oratione. Sanè tempus in quo sumus, est tempus jejunii, & jejunium magnam affert ad orandum commoditatem: oratio autem nostra ad illum dirigitur, nam *benè omnia fecit, & surdos fecit audire, & mutos loqui*, cujus etiam vocem & imperium audit ipsum nihilum, nam *vocat ea que non sunt, quasi ea que sunt*: Quanto ergò magis surdo loqui potest? Ipse est qui ipsas tenebras illuminat; quantò magis cæcum? *Si de tenebris fecit lumen splendescere*, & si David ad eum sic orat, *illumina tenebras meas*: ad illum accedamus; idq; per Matrem ejus. AVE MARIA.

TRIA maximi momenti de Dæmonibus nos docet præsens Evangelium quæ à nobis diligenter discutienda sunt.

Primum est inter Dæmones esse aliquam speciem regni.

Secundum est Christum eo potissimum fine venisse, ut illud regnum subverteret.

Tertium est id Christum fecisse tribus potissimum modis, 1. veram religionem stabiliendo; 2. contrarietate morum, & legum; 3. potestate supremâ, & autoritate. Incipiamus à primo.

Quis nostrum unquam existimasset inter perturbationem, confusionem inferorum esse ordinem posse, atque aliquam reipsâ formam? Quis crederet malignis Dæmonibus, statum esse Regnum? *Si autem & Satanus in seipsum divisus est; quomodo stabit regnum ipsius*: Si Dæmones inter se divisi sunt, quomodo tandiu eorum Regnum, & imperium perstiterit?

Nota itaque 1. Incredibilem Dæmonum

multitudinem aliquo imperio contineri, hoc est in eâ multitudine, esse aliquos qui præsent, alios verò qui pareant, cum quâdam, potestatis subordinatione, quæ omnis reducitur ad unum omnium principem, eum scilicet, qui cæteros decepit in cælo; ac fuit ille draco, qui tertiam stellarum partem, suâ caudâ, hoc est exitu suæ rebellionis attraxit, atque dejecit. Illum Judæi Beelzebub appellarunt hoc est muscarum Deum, ex odio scilicet Philistinorum, quorum maximus Deus in nobilissimâ urbe Accaron, in idolo ejus nominis colebatur. Ita verò dicebatur, quod cum sanguine victimarum obliniretur, infinitam muscarum multitudinem attraheret: vel à muscis avertendis, quæ fortasse aliquando eum populum infestassent; ob quam similem causam. Elai Deo cuidam Sacrificabant, quem Myiagron appellabant, uti refert Plinius, quasi muscarum venatorem, vel interfectorem. S. Hieron. refert in cap. 3. Habacuc illum Dæmonum principem, ex veterum Hebræorum traditione vocatum Rescheph, vel ob velocitatem, vel ob maledictionem à Deo inflictam, postquam Evam tentasset. S. Chrysostr. Homil. 1. de lapsu hominis Sathaelen appellat; Theologi communiter per allusionem ad locum Isaiæ de Rege Tyri, nuncupant Luciferum: ipse etiam Trismegistus Dæmonarcham vocat.

De nomine illo satis incertum quodnam illud sit: sed nihil certius illo ordine, de quo supra dixi; Christum enim meminitalicujus regni infernalis, negans se ejicere Dæmonia in Beelzebub principe Dæmoniorum, quia alioqui ejus regnum non subsisteret, si duces inter se dissiderent, nullaque inter Dæmones esset concordia: *& domus supra domum caderet*; quasi dicat: si minores communitates non subsistunt, nisi concordia; multò minus majores, qualis est illa Dæmonum, quorum tanta est multitudo. Item Matth. 9. & 12, Marci 3. & Luca

Luca II. fit mentio principis Dæmoniorum; experimento, & perspicuis visionibus pro-
 & Matth. 25. mittuntur damnati in ignem batum fuisse: Refert enim quemdam ex fra-
 aternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis tribus in solitudine iter agentem, coactum
 ejus, quod relativum ostendit esse aliquod do- nocte, in antrum secedere; cumque preces
 minium Diaboli inter ceteros dæmones; & suas usque ad noctem mediam protulisset,
 Apocal. 12. *Draco pugnavit, & Angeli ejus;* ac postea velle quiescere, repente cepisse
 Item Asmodæus, ubi Tob. 3. dicitur, Dæmo- videre cætervas Dæmonum innumerabiles,
 nium, Hæbraicè legitur Melech Haschedin longo ordine incedentes, quarum alia Prin-
 Rex Dæmonum; ac refert Elias Levita in suo cipem suum præbant, alia sequeban-
 Thilbi libro, cui ex numero nomen impo- tur; qui tandem & procerior cæteris, &
 suit quia in eo 712. voces exponit, refert in- aspectu terribilior apparuit, ac posito solio,
 quam, Targum has primas Ecclesiasticis vo- cum in tribunali excelssimo confedisset,
 ces. *Ego Ecclesiastes fui Rex,* ita vertere Asch- cepit omniū actus discutere. Simile aliquid
 modai Malcah Discheidim. Id est Asmodæus refert S. Gregor. Mag. in suis Dialogis: Sed
 Rex Dæmonū. Benjamin Judæus Tudeensis indubitatum illud est quod ex Scripturâ dixi-
 in suo Itinerario Zohar, narrat Salomonem mus; unde etiam historiis allatis aliqua proba-
 regno pulsus, ab Asmodæo in solitudine bilitas accedit; id enim potuit Deus permit-
 detentum fuisse, dum interea ipsa Asmo- tere ad animos simpliciorum confirmandos,
 dæus Schemate Salomonis indutus jus dice- cum alioqui nihil absurdi contineant, & mul-
 ret Hierosolymis; quo dicto Salomonis Sa- ta similia in Energumenis deprehendamus, &
 ranitatem notavit. Cæterum nemo putet As- in historiis Magiæ, ubi similes Dæmonum de-
 modæum absolutè esse omnium Principem, pendentia, aut potestates, ac dominia com-
 is enim detinetur in Barathro, unde vel periantur: Quid quod etiam Magi, uti refert
 nunquam exit, vel non nisi ad brevissimum Niphus lib. 3. de Dæmonibus, solent in virtute
 tempus: uti docet S. Gregorius lib. 4. Moral. Principis Dæmonum alios excantare: Et
 cap. 12. Qui enim maximè deliquit, maximè Postellus lib. 1. de concordia cap. 8. ait Dæmo-
 omnium torquetur, & ita recluditur in Infer- num ordines esse novem: Quia ex S. Tho. 1. p.
 no, quod maximè horrent Dæmones, uti q. 109. art. 4. communiter dicitur, ex omnib⁹
 patet in Legionem de qua Luca 8. & in exorcis- Angelorum Ordinibus, qui novem sunt, præ-
 mis; sed ita vocatur Almodæus quod pluribus cipitasse: ubi autem est ordo, ibi est depen-
 præsit. Principatum etiam Dæmon magnosc- dentia, quæ est radix ordinis inter res crea-
 cit Apostolus, dum inter illos numerat Prin- tas. Hinc factum ut inter Dæmones ipsos,
 cipatus, potestates, & dominationes: ubi alij alijs sint potentiores idèdque dicitur in
 abstracta ponuntur pro concretis: Ephes. 6. nostro Evangelio: *Et assumit alios nequiores*
Non est nobis colluctatio adversus carnem, & se: Qui enim gravius deliquerunt, illi ne-
sanguinem, sed adversus principes & potestates: quiores sunt, atque ad nocendum paratior.
adversus mundi rectores tenebrarum harum, Ita refert S. Athanasius in vitâ S. Antonij ad-
contra spiritualia nequitia in cælestibus. ductum juvenem ad ipsum qui habebat prin-
 cipalem Dæmonem, quem abigendum remi-
 sit Discipulo, dicens: Non est hoc meum o-
 pus, nam contra hunc Dæmonem Ordinem,
 nondum sum donatus gratiâ: sed hæc est Pau-

Id passim etiam asserunt Sancti Patres, &
 Theologi & mystici Doctores, uti Abbas Se-
 renus apud Cassian. colat. 8. cap. 14. ubi ait,
 præter auctoritatem Scripturarum, id ipso

li Simplicis gratia: prout refert Pallad. cap. 28. Ita CHRISTUS docuit quosdam Dæmones difficilius cæteris expelli Matth. 17. *Hoc genus Dæmoniorum non ejicitur, nisi in jejuniis & oratione*: quare nec ab Apostolis illud ejici potuit, cum plurimos antea ejecissent, solo Christi nomine invocato.

Nota 2. illud imperium in Dæmonibus antequam peccassent, fuisse hierarchicum, id est, sacrum, & sanctum: Etenim Angeli, ab initio suæ creationis in gratiâ conditi, in ordine illo hierarchico producti sunt, uti docet Theophilus Alexandrinus in Epistolâ 2. Paschali, ubi Origenem contra sentientem, ejusque dogma excommunicat: additque hæc verba; Nihil dubium est quin sic ab exordio conditi sint; quæ verba indicant eam fuisse tunc communem Ecclesiæ sententiam. Hæc autem ordinum distinctio, ut alii essent Principatus, alii Potestates, alii Dominationes, alii Throni; à formâ aliquâ supernaturali profecta est, quæ & eminentiam conferret, & potestatem in alios, qui cum viderent in superioribus majus lumen, majoresque virtutes, propter ordinatissimas voluntates, quibus tunc gaudebant, libenter aliis obtemperabant ac subiciebantur. Id verò putatur; quia Dæmones nihil profusus amiserunt, nisi supernaturale ex S. Dionys. 4. de divin. nomin. Quia alioqui mali essent naturâ, si aliquid naturale amiserunt: amiserunt autem illam potestatem hierarchicam, secundum illud Apostoli Judæ in epistolâ suâ: *Qui non servaverunt principatum suum*: quo nomine ait ibid. S. Dionys. intelliguntur bona Angelica: certè gratia quæ hominibus communis est: igitur aliud donum supernaturale, quod S. Athanasius in epistolâ ad Serapionem, quod Filius non sit creatura, explicat per τὸ ἄνω quam vocat principatum illum. Adde quod S. Gregor. Nazian.

orat. 40. donum hoc & peculiare appellat splendorem; itaq; ponit in intellectu, & in voluntate, ratione majoris luminis, & majoris virtutis, quæ omnia Angeli prævaricatores amiserunt: ita ut etiam ex Nazian. in carmine, de creaturis spiritualibus, toti facti sint tenebræ; unde sequitur, in eis amplius non esse hierarchicam potestatem, sed aliam quandam diversi generis, quæ qualis tandem sit, investigamus.

Nota 3. S. Th. 1. p. q. 109, art. 2. dicere, id provenire ex eorum naturâ inæquali, ideoq; quorundam actiones, aliorum actionibus præferre, cum actiones naturam sequantur. Favet Augustinus Niphus lic. 3. de Dæmon. c. 17. qui docet uti in corporibus cælestibus est quidam ordo; sic etiam in Dæmonibus esse, idque ratione naturali convinci: Quia omnis multitudo dicitur ordinem, maximè in substantiis perpetuis. Sed 1. hæc naturarum diversitas maximè est incerta; & supra dixi, diversitatem ordinis in Angelis, per à formâ supernaturali, licet S. Thomas fundamentum petat à natura: Sed Patres inclinant, ut totum petatur à gratia. 2. Si nihil aliud esset, improba Dæmonum voluntas, & contra Deum rebellis, hoc naturalis dominationis jugum non ferret, præsertim cum inter spiritus dominia non exercentur, nisi per actus intellectus & voluntatis. Ratio verò Niphi nulla est, quia in cælis nullus est ordo nisi localis, aut fortè etiâ illuminationis; sed in ordinatione ad hæc inferiora; qui ordo non est inter substantias spirituales, in quibus libertatis exercitium impediretur, si necessaria esset dependentia, quod planè absurdum est.

Nota 4. in imperio Dæmonum duo esse 1. Subjectionem omnium uni Principi: Deinde varios eorumdem inter se ordines, atque dependentiam, quæ ad unius principatum referantur: Primum oritur ex Dæmonum peccato: Nam quia ex sententia D. Petri 2.

A quo quis superatus est, ejus & seruus est; ideo jure victoriæ cæteris dominatur. Hanc rationem affert S. Athanâsius libro de Incarnatione Christi. Et Augustinus lib. 3. de libero arbitrio capite 3. Iniquum enim erat [ait] ut ijs quos ceperat, non dominaretur. Alterum oritur ex fine quem in eo principatu, atque ordinato imperio sibi Dæmones proposuerunt: Sicut enim homines, ut vitam honestiùs, meliùs, & commodiùs transigant, habent Magistratus, Principes, Leges &c. ita Dæmones, ut graviùs homines lædant, & opportuniùs, atque infestiùs inter se principes ac Reges ordinarunt, variaque officia, & parendi ministeria in eum finem, quem intendunt: unde finito mundo, cum nulla amplius erit homines tentandi necessitas aut potestas, improbi illius imperij ordo cessabit juxta illud 1. Cor. 15. *Deinde finis, cum tradiderit regnum Deo, & Patri, cum euacuauerit omnem principatum, & potestatem, & virtutem.* Vti enim Dæmon in terris diuinitatem sibi assumpsit, quam in cælis præsumperat, ut salutem hoc haberet fictè, atque ex hominum errore, quod in cælo habere non potuerat, ex Gregorio Nazian, orat. de calamitat. animæ suæ; & ideo totum orbem idololatriæ, & falsis cultibus, ac superstitionibus implevit juxta Psal. 95. *Dy Gentium, Damonis*: Ita nomina dignitatum hierarchicarum quas in cælis amisit, sibi postea usurpavit falso nomine: Et sicut in cælis hæc omnia significabant certas dotes, & dominium peculiare in hæc inferiora; ita nunc significant varias ejus tyrannides, atque usurpatam potestatem. Cum itaque Dæmon dicitur, *Princeps hujus mundi* Aut Ephes. 2. *Princeps potestatis aëris hujus*, non debet intelligi vera potestas, quam nullam in creaturas habere testatur S. Augustinus tract. 79. in Joan. sed moralis potestas quam sibi tyrannicè usurpat, & homines subeunt, dum ejus instigationibus

parent. Neque enim ut impiè dixit Carpocrates apud Irenæum lib. 3. cap. 24. & Manichæi apud Sanctum Augustinum lib. de hæres. cap. 46. Harum rerum sensibilem factor est Dæmon, & consequenter Dominus: sed dicitur Dominus mundi, non absolutè, sed cum restrictione, nempe *tenebrarum harum*, id est, aëris hujus inferioris, & caliginosi, quia scilicet imperium suum exerceat inter homines, in hoc aëre, ubi homines degunt, idque ut eos vexet ac tentet. Regnum igitur ejus in homines est ratione peccati: quia enim homines ob peccatum se subdiderunt Dæmoni, ideo Dæmon dicitur eis dominari. 1. Quia viribus suis non possunt à peccato resurgere: 2. Neque tentationibus resistere: 3. Quia ratione pœnæ Dæmoni subiiciuntur: Unde Deus multa ipsi permittit in his inferioribus ad eos puniendos, atque etiam ad eisdem tentandos; & ideo Toletus annot. 40. in Lucam, intelligit per regnum Dæmonis, potestatem factam ei, homines tentandi, & ad peccatum inducendi quam maximè exerceat in eos, quos de facto inducit.

Nora 5. Ex ratione hujus imperij existere varias Dæmonum divisiones, atque ordines, quos nunc persequi non lubet, sed tantum duos attingere. Vna enim divisio petitur in locis, ubi habitant, atque hominibus insidiantur: altera à vitiis ad quæ homines impellunt. Ex primo fonte Veteres diversis modis Dæmones distinxerunt, ac multipliciter nominarunt, igneos, aërios, aqueos, terreos, septentrionales, australes, Persicos, Africos, tenebriones, sepulchrales, &c. Ex altero fonte, alii, uti docet Cassianus collat. 2. & 5. præsumunt gulæ, alii fornicationi, alii avaritiæ, alii iræ, tristitiæ, vanæ gloriæ, superbiæ, &c. Idem docet Origenes homil. 15. in Iosue. Ambros. lib. de Paradiso cap. 12. Augustinus, Bernardus, & alii passim; Inter quos Abba

Serenus apud Cassian. collat. 7. cap. 17. Hoc (ait) nosse debemus non omnes Dæmones universas hominibus inurere passiones; sed unicuique vitio certos Spiritus incubare, & alios quidem immunditiis, ac libidinum fordibus oblectari, alios blasphemis, &c. & unumquemque illud vitium humanis cordibus, quo ipse gaudet inserere. Addit insuper, licet unus possit ad multa scelera impellere, unicuique tamen esse aliquid maxime propositum; uti in hominibus varia sunt studia: unde ait quosdam spiritus esse ridiculos, alios noxios, & truculentos, alios timidos, atque ambitiosos, alios mendaces, & blasphemos qui sunt authores hæreseon: & subdit, incensores esse libidinum, & luxuria: quod & Oseas prius dixit his verbis: *Spiritus fornicationis decepit eos*, Nocturnos quoque & diurnos, ac meridianos Dæmones similiter Scripturarum authoritas docet. Sunt qui à Prophetâ, Onocentauri, qui Lamix, qui Ullux, qui Struthiones, qui Ericii designantur: qui Alpis, qui Basiliscus in Psalmo, qui Leo, qui Draco, qui ve Scorpius in Evangelio nuncupentur: qui *Principes mundi huius*, qui *rectores tenebrarum harum*, qui ve *spiritus alia nequitia* ab Apostolo nominentur: quæ vocabula non sine causâ, nec fortuito indita illis, debemus accipere: sed significatione istarum ferarum, quæ apud nos, vel minus noxiæ, vel magis perniciosæ sunt, illorum ferocitatem variam rabiemque distinguunt. Eandem doctrinam prius tradiderat S. Antonius apud S. Athan. Partita Dæmonum nequitia est: quidam enim ad summum nocendi verticem pervenire, alii ex comparatione pejorum videntur esse leniores: atque omnes pro virium suarum facultate diversa contra singulas causas seu virtutes sumpserunt certamina. Exemplum accipe in uno, nempe in Asmodæo quem Prosper vocat Dæmonum nequissimum, & criminat ab uno, disce

omnes. Is fuit Princeps in Mediâ, & in Perffide, forsitanque fuit ille qui restitit Angelo Judæorum, qui Daniel. 10. dicitur Princeps Perfarum: nam de inimicâ potestate id intelligit Hieron. ib. & in cap. 24. Isaiæ & Ruper. lib. 9. & Abbas Serenus collat. 8. cap. 13. Idem fuit rex fornicationis, vel in Mediâ solum, vel etiam in toto tetrarum orbe, ut censuit author libri, qui inscribitur (serpens antiquus) ex D. Francisci familiâ, natione Hierosolymitanus. In hujus igitur ditione sunt incestus, adulteria, stupra, concubinatus, impuri tactus, verba obscæna, &c. Ad hunc spectant veneres omnes, earumque ministri, & instrumenta, lenones, perductores, philtrea, carmina, theatra, & quidquid flagitiosos incendere amores solet: Hic est ille qui suggerit turpes cogitationes: Vnde Bernard. Serm. 7. de spirit. Quoties importunè ut assolet, carnalis cogitatio mentem pulsât, &c. certum sit nobis spiritum esse carnis, qui loquitur, & tanquam adversarium repellamus eum dicentes. *Vade retro Satana, quia non sapias ea quæ Dei sunt*, &c. sed magis sapientia tua inimica est Deo: Hic est ille quem venereorum Præsulem Comum appellat Philostratus: Hic ille qui juvenem Antonium plurimis, sed importunissimis cogitationibus est aggressus, sed frustra: cui etiam apparuit instar pueri horridi ac nigri, & ut refert S. Athan. ad Antonij genua prostratus humanâ voce flebat dicens, multos seduxi, plurimos decepi, nunc autem, ut à cæteris Sanctis, ita & tuo labore sum superatus. Interrogatus quis esset: ego sum (inquit) fornicationis amicus, ego multimoda adversus omnes adolescentes turpitudinis arma suscepi: hinc & spiritus fornicationis vocor: quantos purè vivere volentes sefellit: quot tenuiter incipientes, ad sordes pristinas redire persuasi: Ego sum propter quem Propheta, lapsos increpat, dicens, spiritu fornicationis decepti estis: & reverà per me illi fuerat supplan-

supplantati: ego sum, qui te ipsum saepe tentavi, & saepe repulsus sum. Cæterum sub suis signis plurimos habet subditos, qui ubiq; flammæ excitant libidinis, & ab eo leges, & nocendi artes accipiunt, ut & illi lapsus, & successus referunt. Huic subditus erat, quem in virginem submittebat Cyprianus tunc Magus, postea Sanctus, apud Nazianen. ordin. 18. Sicut ille, quem ad aliam Virginem expugnandam adolescens Gazensis sub limen domus infoderat: quem S. Hilarion. interrogans, cur adolescentis corpus non intrasset, respondit, ut quid intrassem in eum, qui habebat collegam meum, Amoris Dæmonem: uti narrat S. Hieron. in Hilarione. Ille est quem amatores, & Poetæ cupidinem appellant, cui tradunt arcum, sagittas, & radam. Ille præest modis amorem conciliandis, blandiciis, aspectibus, & aliis id genus quibus calorem excitat: Sedit in hujus oculis, in alterius sinu, in capillis alterius, in hujus lingua, in alterius manu dum scribit: Ille docet mille amandi artes: ille inventor jocorum, turpium cantilenarum, & carminum amatoriorum: Ille est author infandarum libidinum: Insidiatur pudori Virginum, uxorum castitati, Religiosorum votis, adolescentium pudori, corporum integritati: Ille solus, cogitationibus aggreditur, ac desideris conficit dormientes aut insonniis obscænis aut turpibus motibus inquinat: eos verò qui in cœtibus frequentes sunt, innumeris aspectibus, aut tactibus, aut cogitationibus quasi jaculis configit ac cruentat: Quid memorem quibus modis cum factus est superior, deinde sæviat, quæ expediat tormenta cum sit crudelissimus, unde vocatur apud Tobiam *Asmodæus*, id est, perditor, & vastator à voce *Schamad*, quod est perdere & vastare, præpositâ primâ litera ad nominis efformationem; licet enim alia Dæmonum nomina indicent eorum odium in homines, præcipuè tamen *As-*

modæus est vastator: 1. quia peccati genus cui præsidet maximè universo hominum generi est infestus: patet enim libido per omnes provincias: omnium hominum ordines, ætates, status, sexus: præsentissima pestis sævit variis modis, & ita blandis, & suavibus, ut vix quisquam immunis sit: ac sicut duæ sunt hominis partes, corpus & anima, ita duo vitia maximè congenita, & ut Cassian. loquitur coll. 4. c. 7. inviscerata, superbia, & libido; sed hæc eò plus sævit, quò plures habet illecebras occasiones, quia ubique & ab omnibus caro circumfertur. 2. Quia iis ipsis quos blandissimè titillavit, postea gravissima supplicia imponit, Apoc. 18. *Quantum glorificavit se & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum*: Exemplum in septem Saræ primis maritis, quos uti libidine inflammarat, ita crudelissimo postea mortis genere pervastavit: unde in universum Dæmones dicuntur eorum reges, quos superarunt, ex Iobi 41. *Ipse est rex super universos filios superbiae*: Quia in eos plenam accipiunt ad torquendum potestatem. Idem cogitandum de aliis Dæmonibus qui aliis vitiis præsumunt, ut iræ, aut avaritiæ, aut superbiæ, aut acediæ: est enim exercitus Dæmonum per diversas quasi vitiorum catervas dispositus, quibus singulis singuli Dæmones præsumunt mirabili dependentiâ, & subordinatione, summaque ad nocendum hominibus concordia, quam non malè designatam arbitror apud Iobum cap. 41. *Corpus illius quasi scuta frustilia, compactum squamis se prementibus; una uni conjungitur, & ne spiraculum quidem incedit per eas; una alteri adhærebit, & tenentes se nequaquam separabuntur*. Regnum illud quod inter se Dæmones exercent, eos juvit ad aliud obtinendum quod tyrannide usurparunt: nam mutuâ consensione, certum sibi quoddam dominium acquirere, atque totius universi regnum: Ioan. 12. *Nunc princeps hujus mundi ejicietur foras*. Io. 14.

*Venit princeps huius mundi: Joan. 16. princeps huius mundi jam iudicatus est: Ephes. 6. Non est nobis colluctatio adversus carnem, & sanguinem, sed adversus principes & potestatem &c. Ephes. 2. secundum principem potestatis aeris huius, spiritus qui nunc operatur in filios diffidentia: Hoc Regnum explicat Cyrillus libr. 10. in Ioan. cap. 4. ratione idololatriæ, quâ homines per errorem, Dæmonem, ut Deum coluerunt, uti dicitur Psalm. 95. Dygentium, Dæmonia: quem enim principatum obtinere non potuit in cælo, eum in terrâ, licet fictum, ac simulatum, apud idololatrias consecutus est: unde omnia falso cultu, & idololatriâ complevit. Verum hoc nimis angustum est: Nam in universum mundi princeps dictus est Satan, ob peccatum, quo homines ira subjicit, ut 1. non se possint suis viribus à peccato liberare: 1. Ita eos suis tentationibus concutit, ac percellit, ut neminem, si sibi relinquatur, non vincat: Quia verò in hac tantum vita tentationes exercet, idcirco dicitur princeps huius mundi, princeps aeris, & tenebrarum harum, seu huius aeris tenebrosi, & caliginosi: Denique quoniam ut homines tentet, ac vexet ob peccata; aeris dicitur potens ob tempestates, fulgura & alia quæ commovet, in nocumentum hominum, & rerum quæ ad homines pertinent: quanquam Deus non ei omnia permittat; uti patet in Iobi historiâ: sic enim ei datur nocendi facultas, ut certæ tamen leges, & fines præscribantur: licet aliunde hominum pravitas & malitia, fines imperij ipsius protulerint. In animis quidem, quid non potest? Quæ tandem peccata non committuntur Osee 4. *Maledictum & mendacium, & homicidium & furtum, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit: Vbi sanguis pro peccato pōitur ex phrasi Scripturæ: Viri sanguinū: Itē libera me de sanguinibus, Unde Gre. h. 11, in Eze. sanguis sanguinē tangit**

quando peccatū peccato additur, ut ante Dei oculos adjunctis iniquitatibus anima cruentetur: Qui errores? quæ hæreses? quæ opinionū portentosa suos sequaces non habent? In quo hominum genere, in quibus officiis non regnat Dæmon? quantum potest in rebus & negotiis publicis, quantum in privatis? Jam quid non agit in corporibus? in eode quo loquitur nostrum Evangelium, usam linguæ impediverat: In eodem ex Matth. 12. oculos & visum ademerat, Tertullian. & Chrysolog. addunt etiam auditum, quod uti dixi probant ex voce *ωσος*. Ita Matth. 6. refertur Dæmonem alterum etiam mutum effecisse, & Luca 13. mulier incurvata annis 18. dicitur à CHRISTO Domino, alligata mulier à Dæmone: Et passim in aliis, variis modis, infensissimus generis humani hostis suam exercet tyrannidem: Quid non in Energumenis perpetrat? quàm crudeliter desavit? Denique quàm multa quotidie præstat in fulminibus, imbribus, tempestatibus, & aliis rebus, quorum certa sunt in Scripturis, & historiis sacris exempla? ut enim dixit Apostol. 2. Corinth. 3. *Non ignoramus cogitationes ejus. Quis explicet quas in Sagis tyrannides exercent, ad quæ facinora, ad quàm fœda, dictuque horrida eas compellat? Quid etiam præstet in reprobis, & iis qui se se illi peccando permittunt? Quàm rectè Hebræi Dæmones appellant *Schedim*, prædones, & grassatores, quoniam pessimè homines excipiunt. Et Ioan. 8. CHRISTVS exprobrans Iudæis quod essent ex patre Diabolo, addit de eo; *Ille homicida erat ab initio*, quia mortem in mundum invexit. Ac si ullus unquam tyrannus fuit, talis est certè Dæmon, qui omnia cædibus, ac sceleribus complet, eorumque quibus imperat ruina studet, quam cum suo etiam dispendio procurat? Quid dicam quibus gaudiis aula inferorum Job strepit in gravi alicujus casu, vel peccatoris*

catoris morte, cū certam habet prædam? Quibus studiis certatim accurrunt, ut in tormentorum locum præcipitantem aliquem impellant, ut flammis adigant, ut torreant, subq; Principi gratificentur: *Isaia 14. Infernus subter te conturbatus est in occursum adventus tui, suscitavit tibi gigantes. Omnes principes terra surrexerunt de solis suis, omnes principes nationum: Universi respondebunt & dicent tibi, & tu vulneratus es, sicut & nos; nostri simili effectus es;* Ex his omnibus probatum manet existere aliquod inter Dæmones imperium & regnum: Jam loco conclusionis, sequentes facio reflexiones.

I. Reflexio est: Cū sciamus Dæmones in nostram perniciem conspirasse, neque tantum nobis negotium esse cum uno Dæmone, sed cum innumeris, unde tanta in nobis securitas? Atque in primis, cur soli pugnamus, & non potius undique auxilium conquirimus? Ad hæc cū ipsi arte pugnent, cur non etiam artem arti opponimus? neque enim ignoramus cogitationes ejus *Methodias*. Sed quis nunc id curat? quis scire laborat? An unquam didicisti, quomodo resistere debeas voluptati, ac libidini? Quomodo avaritiæ, aut iracundiæ, aut superbiæ & aliis vitiis? Qui te Dæmones obsident? an unus, an plures? an innumeri? Si vix uni vales resistere, quomodo pluribus? quomodo innumeris? Num tibi adest aliquis *Asmodæus*, qui libidinis faces tibi accendit, diu noctuque, solum aggreditur, & inter homines viventem, in oratione, in templo, in otio, in negotio, ubique? Alioqui enim unde rot habes importunas cogitationes, & tot impura phantasmata? Unde toties cadis, & impingis? Unde tanta fœditas, ut nulla sit in te pars vel animi vel corporis, quæ sit innoxia: Quid hæcenus fecisti ut resisteres, ut vinceres, ut abigeres? Quin potius illum adjuvas, illi faves, ac ministras. Cur te ultrò

periculis objicis? Cur immisces in occasiones? An non satis ille te incendit? Cur tu vino, & luxu tibi faces adhibes? Nunquid non satis te fœdis motibus adoritur? Cur eum contra te adjuvas, undique turpes imagines, atque species colligendo, pejor tibi dæmon ipso dæmonum iniquissimo? Sed hæc parùm essent ut perires, quando quidem tui es adeò infensus hostis, & te ipsum odisti? Quid in aliorum ruinam cum ipso dæmone conspiras, quasi non sufficeret numerosissimus dæmonum exercitus in hominum perniciem coactus? Cur per te, ô hominum nequissime, id efficis in dæmonis lucrum, quod ipse hæcenus perficere non potueras? Ille tot menses, immò tot annos hujus puellæ castitatem aggressus nihil promoverat; tu id blauditiis tuis perfecisti, quod suis ille tentationibus non potuit.

Nam uti videmus, quod dæmones facere prohibentur ut noceant hominibus, per alios homines id consequi per magos, & sagas quoniam Deus libertatem illorum non ligat; Ita plerumque quod iidem dæmones tentationibus perficere non possunt, id per homines pessimos, è quorum es numero ô miser, consequuntur. Et hinc intelligimus nobis certandum esse & cum dæmonibus, & cum hominibus, secundum illud Christi monitum, *cavete ab hominibus*: quod spectat præcipuè fœminas, & adolescentes: fœminas quidem, quia facile seducuntur, illius exemplo de quâ dicitur à S. Paulo, *Adam non est seductus, mulier autem seducta*, &c. Adolescentes autem propter facilitatem ætatis: dum enim dicitur, *eamus, & faciamus*, vix est qui se trahi non sinat. *Osee 7. & factus est Ephraim, quasi columba seducta, non habens cor.* Certè si ut Dæmones inter se concordant ad hominum ruinam, ita ipsi homines inter se conveniunt ad sui conservationem, & defensionem

onem, invincibiles forēt, 1. Petri 3. *Et quis est, qui vobis noceat si boni amulatores fueritis:* Sed nimirum undique circumstant scandala, secundum illud *Va mundo à scandalis*, ita ut salutis difficultas summa sit: Et unicuique illud jam dicitur. *Qui potest capere, capiat:* nam licet innumeris modis nos Christus ad salutem provocet, hortationibus, minis, promissis, præmiis, pœnis, exemplis omnis generis, gratiis, miraculis, aliorum minis, & calibus, & rebus omnibus; aliunde tamen nihil non moliantur Dæmones, ut homines avertant à bono, & confœderatis castris singulos incautos, ac nimirum securos adoriuntur, nostris passionibus utuntur, carni se adjungunt, & rebus sensibilibus utuntur, & ipsis hominibus contra ipsos homines. Et ubique tendiculas ponunt & insidias, quas cum vidisset magnus Antonius ingemuit; dicens quis salvari poterit? cui responsum est id solum humilem posse. Et certè quis ille est? ne tibi hac cogitatione blandiaris multos salvari, & re in multis esse posse: cum omnes Scripturæ clament paucos salvari; Neque id mirum esse debet cum tot habeamus hostes, & tanta nostræ salutis impedimenta, & pauci admodum sint qui pugnare aut sciant, aut velint: Verum illud indubitatum est, Regnum Cœlorum vim pati, & violentos tantum illud rapere.

2. Reflexio. Vnde fit ut dæmonum imperium in homines adeò sit amplificatum? Nam ut præteream tot nationes barbaras & infideles, quæ Christianos innumeris partibus superant; ut dicere prætermittam, eorū qui Christū agnoscūt, & baptizati sunt, longè majorem partem, aut hæresibus, aut schismate esse vastatam, & in dies magis ac magis deperdi; si in solos Catholicos oculos conjiciamus, quota pars Christo inservit, & quàm magna dæmoni? An 1. quia plures habemus

adversarios, quàm defensores? Sed si de solis Angelis loquar longè plures à nobis sunt, quàm contrà, secundum illud Elisæi 4. Reg. cap. 6. *Noli timere: plures enim nobiscum sunt, quàm cum illis.* An 2. propter eorum fortitudinem? Sed nihil possunt nocere, nisi volentibus; Et ex quo Fortior supervenit, dictum est hominibus Lucæ 10. *Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, & scorpiones, & supra omnem virtutem inimici, & nihil vobis nocebit.* Parum erat dicere nos habere potestatem resistendi, parum certandi, parum etiam vincendi, nisi etiam adderet calcandi, ut scires jam hostem esse victum, & prostratum. An 3. quia deserti sumus? ab auxilio? Sed Deus bone! quibus præfidiis vallati sumus? iis sanè quibus tot pueri, & puellæ, tot ignari, & barbari, tot senes imbelles, tot pauperes ac debiles, omnes Inferorum exercitus fregerunt. Tu non poteris, quod isti, & illæ? Verum illud provenit 1. ex hominum ignavia, qui certate detrectant etiam cum hoste ligato: malunt subjacere quàm pugnare: omnia dæmonum imperia etiam fœdissima subeunt: nec resistere volunt, vel leviter: in aliis rebus generosi, & fortes, & in re omnium maxima abjectissimi, & fracti: 2. ex nimia securitate: cum scire deberent se cum hoste omnium astutissimo, & fortissimo, & infensissimo rem habere, qui, ut ait quidam suæ nequitia: ocium nunquam facit. Quid enim toties nos Christus & Apostoli admonent, ut vigilemus ne scilicet nos incautos occupet inimicus: 3. Quòd non satis æstimetur aut præmium aut jactura victoria, cum agatur aut de beatitudine, aut de damnatione æterna: longè dissimili exitu certaminum quæ inter homines existunt, qui victoriis suis rem exiguam & perituram consequuntur? 4. Quòd Dæmones socios habeant certamen hostes domesticos, & familiares; carnem, & mundum Quis enim con-

contra carnem pugnat? quis contra mundum *mūdū. Apoc. 3. Qui vicerit dabo ei sedere mecum in*
 arma suscipit: unde non mirum si Dæmonum *throno meo: sicut & ego vici; & sedicum Pa-*
 imperium tantos progressus fecit. Sed Chri- *tre meo, in throno ejus: Qui habet aurem, au-*
 stus aliunde clamat Ioan. 14. *Confidite ego vici diat, quid Spiritus dicat Ecclesiis. Amen.*

DOMINICA TERTIA

IN QVADRAGESIMA.

CONCIO SECUNDA

De Energumenis, seu de corporum invasione quæ fit
 à Dæmonibus.

Erat Iesus ejiciens Dæmonium. Luca II.

VÆ heri à nobis dicta sunt de Dæmonibus maximâ ex parte didicimus ex Scripturis, & ex Sanctis Patribus quæ ex ipsis Scripturis e-ruerunt: nam creaturæ spi-ritales ut sensibus nostris sunt occultæ, ita nostris intellectibus maximâ ex parte sunt occultatæ. Quæ hodie à nobis tractanda oculis ferè usurpantur, nempe de Energumenis seu de possessione aliquorum à Dæmonibus occupatâ, ad quæ discursum nos ducit illud Evangelium quod tractamus, ubi agitur de Dæmonio muto. Verùm licet ejusmodi possessio sensibilis esse videatur, habet tamen plurima scitu valdè digna; in quorum

investigatione ne erremus, quia plurima oc-culta sunt, utpote quæ à Principe tenebrarum sunt, divino lumine indigemus: quod facile obtinemus, si ad thronum gratiæ accedamus quæ est B. Virgo. AVE MARIA.

IN præcedenti Concione ostendimus 1. esse inter Dæmones formam quandam imperii secundum illud Evangelij: *Si autem & Sata-nas in seipsum divisus est, quomodo stabit regnum ipsius.* 2. originem ejusmodi imperii, nempe peccatum dæmonum per unius suggestionē, & aliorum adhæsiōnem, à quo enim quis supe-ratur, ejus & servus est. & propositum Dæmo-num nocendi hominibus: Primum origo est subjectionis omnium sub uno. Alterum divi-sionis eorum in varios ordines ut facilius, &